

This guide may contain sensitive information related to voluntary assisted dying

Mwongozo wa 2 wa Majadiliano:

Kustahiki: Nani anafaa kupata usaidizi wa kufa kwa hiari?

Kufa kwa hiari (VAD) ni mchakato ambao unaruhusu watu wanaostahili kuchagua kumaliza maisha yao kwa masharti yao. Ustahiki unarejelea vigezo vinavyoamua ni nani anayeweza kufikia VAD. Tunathamini pembejeo yako juu ya kuamua vigezo vya kustahiki na pia jinsi watu binafsi wanaweza kufikia na kutumia VAD.

Upatikanaji wa VAD unapaswa kupatikana tu kwa watu ambao wanakidhi vigezo vyote.

Kuweza kufanya maamuzi

Uamuzi wa mtu kupata VAD lazima uwe wao wenyewe na sio uamuzi uliofanywa na mtu mwingine yeyote.

Hata hivyo, katika majimbo yote ya Australia ambayo hutumia VAD, watu ambao wamepoteza uwezo wa kufanya maamuzi hawawezi kupata msaada wa hiari wa kufa.

Daktari anatakiwa kuchunguza ikiwa mtu anaweza kufanya uamuzi bila kulazimishwa. Ikiwa daktari anadhani kuwa ugonjwa au hali ya mtu (kwa mfano, ugonjwa wa akili wa hali ya juu) inamaanisha kuwa mtu hawezi kufanya maamuzi kuhusu VAD, mtu huyo hataweza kupata msaada wa hiari wa kufa.

Hii pia inamaanisha kuwa mtu hawezi kufanya uamuzi kabla ya hali au ugonjwa unaoendelea (kwa mfano, mtu hutoa idhini kabla ya kustahiki, kutathminiwa na kupata msaada wa hiari baada ya kupoteza uwezo wake wa kufanya maamuzi).

Je, ni mfano gani tunapaswa kutumia katika eneo?

Kuteseka kutokana na hali, ugonjwa au malazi

Katika maeneo mengine nchini Australia, hali ya mtu, ugonjwa au ugonjwa lazima iwe ya juu, ya maendeleo au uwezekano wa kusababisha kifo kwa mtu kupata VAD.

Katika majimbo mengi, hali lazima pia kusababisha mateso yasiyovumilika kwa mtu anayetafuta VAD.

Katika Tasmania, mtu anaweza kupata VAD ikiwa hali yake inasababisha mateso yasiyovumilika, lakini pia ikiwa matibabu yake yanasababisha mateso yasiyovumilika, au ikiwa wanatarajia hali yao au matibabu yatasababisha mateso yasiyovumilika katika siku zijazo.

Unatarajiwa kufa hivi karibuni

Katika majimbo yote ya Australia, mtu anaweza tu kupata VAD ikiwa anaweza kufa ndani ya miezi sita hadi kumi na mbili.

Hii ni hivyo mtu anaweza tu kupata VAD ikiwa yuko karibu kufa. Kwa sababu ya ugumu wa kukadiria jinsi mtu anaweza kufa haraka, hii inaweza pia kumaanisha kuwa mtu anaweza kuteseka na kufa kabla ya kuchukuliwa kuwa anastahili kupata msaada wa hiari wa kufa. Katika Victoria, mtu anaweza (pamoja na vigezo vya ziada vya kustahiki)

upatikanaji wa VAD ikiwa ugonjwa wao, ugonjwa au hali ya matibabu inatarajiwa kusababisha kifo ndani ya miezi sita (au, katika kesi ya mtu aliye na ugonjwa wa neurodegenerative, ugonjwa au hali, ndani ya miezi 12).

Je, ni wakati gani mtu anapaswa kuwa na uwezo wa kupata msaada wa hiari wa kufa katika Wilaya ya Kaskazini?

Kuishi katika Wilaya ya Kaskazini

Katika maeneo mengine nchini Australia, mtu lazima awe raia au mkazi wa kudumu wa Australia ili kupata msaada wa hiari wa kufa. Baadhi ya majimbo pia huruhusu mtu ambaye amekuwa mkazi nchini Australia kwa angalau miaka 3 inayoendelea kupata VAD.

Kuna sheria kali katika majimbo yote ya Australia ili kuhakikisha kuwa watu wanapimwa kwa ustahiki wa VAD katika hali sahihi. Mtu lazima awe raia wa Australia au mkazi wa kudumu, na lazima awe ameishi katika hali hiyo kwa angalau miezi 12 kabla ya kufanya ombi la kupata VAD.

Katika baadhi ya majimbo msamaha wa makazi unaweza kutolewa ikiwa mtu ana uhusiano mkubwa na serikali na kuna sababu za huruma za kutoa. Hii ni muhimu katika kesi ambapo mtu anaweza kuwa na uhusiano wa familia au kitamaduni katika NT na anataka kupata VAD katika NT, lakini anaishi katika wilaya zingine.

Umri

Katika maeneo mengine ya Australia, upatikanaji wa VAD unapatikana tu kwa watu wazima wenye umri wa miaka 18 na zaidi. Hii inamaanisha kuwa mtu wa miaka 17 mwenye vigezo vyote vya kustahiki bado haviwezi kusaidia kupata VAD.

Tuna nia ya kusikia mitazamo yako juu ya jinsi tunaweza kuhakikisha matibabu sawa kwa vijana wanaoteseka, kwa kuzingatia uwezo wao wa kufanya maamuzi, na ni taratibu gani zinapaswa kuwa mahali ikiwa wanakidhi vigezo vingine vyote vya kustahiki VAD.

Ili kujifunza zaidi kuhusu VAD na kushiriki mawazo yako, nenda kwa cmc.nt.gov.au/vad